

Van Glasaal tot Paling.

Heb je je tijdens het eten van een toastje paling op een verjaardagspartijtje, weleens afgevraagd hoe deze dieren hier terecht zijn gekomen ?

Ze hebben namelijk heel veel kilometers afgelegd.

Ieder jaar trekken palingen die geslachtsrijp worden vanuit grote en kleine wateren naar zee. Ze hebben een lange reis van plusminus 6000 km voor de boeg. De bestemming is de Sargassozee in het noorden van de Atlantische Oceaan.

In de Sargassozee komen vier oceaanstromingen uit. In deze zee paaien de palingen en komen de larven uit het ei.

De jonge larven laten zich meevoeren door één van de oceaanstromingen. De Noord-Amerikaanse larven richting Amerika en Canada. De Europese met de Golfstroom richting Europa.

Op hun lange reis hebben de larven geen bescherming van begroeiing. Toch is de oversteek veilig. Ze zijn bijna onzichtbaar voor

vijanden door hun wilgenbladvorm en doordat ze doorzichtig zijn. Ze eten organisch materiaal ook wel zeesneeuw genoemd.

Na een reis van ongeveer 21 maanden, komen de larven voor de kusten van Europa aan. Ze veranderen in 4 dagen van larve in glasaal. De lengte is dan 7 á 8 centimeter. De glasalen blijven nog twee maanden in zee. Komen ze daarna in de buurt waar zoet water in zee stroomt, dan worden ze door de geur van het zoete water aangetrokken en willen de rivieren op. Bij een open monding van de rivier laten ze zich meevoeren door de vloedstroom. Komen de glasaaltjes op de plaats waar de stroming van de rivier en het getij elkaar opheffen, dan vindt een volgende metamorfose plaats. De glasaal krijgt tanden en de huid krijgt een kleur. De palinkjes gaan op zoek naar een plek die bescherming biedt en waar voldoende ruimte en voedsel is. Veel palingen trekken ook weer terug naar de kustwateren en groeien daar op.

Doordat de glasalen barrières als dammen en sluizen tegenkomen wordt de trek verstoord. Ze kunnen niet meer met de vloedstroom de rivier op trekken.

RAVON de kennisorganisatie voor reptielen, amfibieën en vissen onderzoekt het aanbod van trekvis, met name van glasaal en driedoornige stekelbaars bij punten waar ze niet vrij de binnenwateren kunnen bereiken. Het onderzoek vindt plaats tijdens de voorjaarstrek van half februari tot half juni. Dit gebeurt doormiddel van kruisnetbemonstering. Met een kruisnet van 1 bij 1 meter wordt 2 maal per week gevist op plaatsen waar zoet water uit de polders geloosd wordt op het buitenwater. Als het goed is komt de glasaal op de reuk van het geloosde zoete water af.

Iedere maandag- en donderdagavond wordt het kruisnet bij de uitwateringssluis aan de buitenkant op de bodem neergelaten. Het

net blijft vijf minuten liggen en wordt daarna opgehaald. De vangst wordt geteld. Dit gebeurt 5 maal. De resultaten worden doorgegeven aan het Ravon.

Het doel is om te onderzoeken hoeveel trekvisseren de binnenwateren op willen. Komt er veel glasaal bij een bepaald punt, dan kan men overwegen hier een vistrap of bypass aan te leggen.

Tijdens de bouw van de sluizen in het Haringvliet was de heer Joop de Jong een goede kennis van mij. Hij had een belangrijke functie bij dit project. Met hem ben ik verschillende keren in de sluizen in aanbouw geweest. Altijd ging ik dan een poosje door het glas kijken dat aan de zijkant van een visriool was aangebracht. Op enkele plaatsen waren visriolen van de binnenkant naar de buitenkant aangelegd. Deze waren manshoog en ruim een meter breed. Aan één van de zijkanten zat een venster van 8 centimeter dik glas. Aan de zijkant er tegenover was achter het glas een sterke lamp gemonteerd. Was de lamp aan dan kon je aan de andere kant de vissen, krabben en ander leven voorbij zien zwemmen. Zo kon je de migratie goed zien. In de trektijd van de glasaal zag je ze regelmatig

voorbij komen. In het riool zaten schuiven aan de zee kant en aan de rivierzijde. Boven de visriolen was een mechanisme gemonteerd dat zo geprogrammeerd was, dat de schuiven open en dicht gingen bij eb of vloed. Jammer genoeg heb je de migratie niet lang kunnen waarnemen. Het glas is al snel door algen en ander leven ondoorzichtig geworden. Wel is mij verteld, dat na de afsluiting van het Haringvliet het water voor de schutsluizen bij de Haringvlietdam in het voorjaar troebel was door spiering en glasaal. Deze wilden de rivier op. Spiering ving men gemakkelijk met een vislijntje. Fuikenvissers die viswater pachtten van het Waterschap kwamen met emmer en schepnet glasaal scheppen voor hun viswater. De aanvoer van glasaal is nu nog maar 1% van wat het in de jaren '70 en '80 van de vorige eeuw was.

Op ons Eiland wordt overal waar gemalen uit de polders water lozen gemonsterd. Bijvoorbeeld in de Kilhaven te Ouddorp, de uitwateringssluis bij de vismijn, de haventjes van Herkingen en Battenoord.

Vrijwilligers monstereen iedere maandag- en donderdagavond. Ineke van der Knaap en ik doen dit op maandagavond in de Kilhaven even buiten Ouddorp.

Heb je interesse om ook mee te doen of ben je alleen maar benieuwd hoe het gaat, kom eens kijken. Wij beginnen een half uur na zonsondergang.

Bron: Ravon en een oud onderhoudsmedewerker van de sluizen.

Marias Velthuizen